

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

VN/9410/2021
VN/9410/2021-STM-1

Lapin sairaanhoitopiirin lausunto sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntöön luonnoksesta vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Pykälien 2 ja 3 ehdotetut muutokset ovat perusteltuja ja kannatettavia.

Uutta 2 a § Lapin sairaanhoitopiiri ei alueellisesta näkökulmasta voi kannattaa.

Valtioneuvoston 10.12.2020 tekemän periaatepäätöksen mukaisesti väestön rokotamisen tavoitteena on vähentää tautitaakkaa, estää kuolemia ja eliniän menetystä sekä turvata terveydenhuollon kantokykyä.

Ehdotuksen mukaan jokin tarkemmin määrittämätön osa rokote-eristä ohjattaisiin kohdennetusti sairaanhoitopiireihin, joiden väestön sairastavuus ja sairaalaan joutuminen olisi muita korkeampi. Perusteena olisi, että tällaisten väestöjen muita nopeampi rokotaminen vähentäisi väestön sairastumista, sairaalaan joutumista ja sen myötä myös tautiin kuolemista nopeammin kuin koko väestön samatahtinen rokotaminen. Vastapainona väestöjen sairastuvuus, sairaalaan joutuminen ja mahdollisesti myös kuolemat lisääntyisivät alueilla, joiden rokotuskattavuus saavutettaisiin alueellisesta kohdentamisesta johtuen hitaammin.

Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävänä on vastata tartuntatautien torjunnan yleisestä suunnittelusta, ohjauksesta ja valvonnasta. THL on valtakunnallinen asiantuntijalaitos, joka ohjaa ja tukee tartuntatautien torjuntatyötä. Sairaanhoitopiiri ohjaa ja tukee alueensa kuntia tartuntatautien torjunnassa ja varautuu poikkeuksellisten epidemioiden torjuntaan ja hoitoon. Kunnan velvollisuutena on järjestää alueellaan tartuntatautien vastustamistyö ja huolehtia tarpeellisista toimenpiteistä taudin leviämisen estämiseksi.

Sairaanhoitopiirin vastuu on siis yksiselitteisesti alueellinen. Alueensa sisällä sairaanhoitopiiri voi ohjata rokotteiden jakelua tarvittaessa rokotusasetuksen puitteissa tehokkaimmalla tavalla väestölleen. Alueellisesta näkökulmasta tarkastellen LSHP ei voi kannattaa sellaista ratkaisua, joka aiheuttaisi perustelu-
muistion mukaan väestönsä lisääntyvää sairastumista ja sairaalahoidon tarvetta.

Lisäksi sairaalahoitoon joutuneista koronapotilaista osa kuolee tautiin. Rokotteiden alueellisen kohdentamisen vaikutusta kuolemiin eri alueilla ei jostain syystä muistiossa esitetä, vaikka THL on lukuja tuottanut.

Vastuu valtion resurssien tehokkaasta kohdentamisesta valtakunnallisesti koko väestön epidemian hallinnan kannalta on sosiaali- ja terveysministeriöllä. Valtioneuvosto kantaa vastuun koko väestön riskien hallinnasta ja mahdollisista vaikeista päätöksistä kohdentaa resursseja, kuten rokotteet, maan sisällä niin, että vaikuttavuus on valtakunnallisesti paras mahdollinen. Tällöin valtioneuvosto kantaa myös vastuun osalle väestöstä aiheutuvista oleellisistakin riskeistä ja haitoista. Alueellisilta vastuutahoilta on epärealistista odottaa väestönsä edun vastaisia kannanottoja.

Mikäli valtioneuvosto päätyisi uuden 2 a § säätämään, tulisi 2 momentin erikoissairaanhoitoon joutuneiden määrä suhteuttaa vastuuväestön kokoon. Sairaalaan joutuu kevyemmässä epidemiatilanteessa 1,7 miljoonan asukkaan HUS:ssa moninkertaisesti potilaita väestöpohjaltaan pieneen, mutta epidemian vuoksi kantokyvyltään uhattuun sairaanhoitopiiriin verrattuna ja rokotteet tilanteen hallinnan työkaluina tulee tuolloin ohjata tarkoituksenmukaisesti.

Jukka Mattila
johtajaylilääkäri
Lapin sairaanhoitopiiri

Markku Broas
infektiotyöylilääkäri
Lapin sairaanhoitopiiri